

«استنباط حکم اخلاقی از متون دینی و ادله لفظی» به چاپ دوم رسید

چاپ دوم دفتر دوم کتاب «استنباط حکم اخلاقی از متون دینی و ادله لفظی» (بررسی چند چالش مهم در اصول لفظی فقه الاخلاق) اثر محمد عالم زاده نوری منتشر شد.

چاپ دوم دفتر دوم کتاب «استنباط حکم اخلاقی از متون دینی و ادله لفظی» (بررسی چند چالش مهم در اصول لفظی فقه الاخلاق) اثر محمد عالم زاده نوری منتشر شد.

به گزارش خبرگزاری مهر، دفتر دوم کتاب «استنباط حکم اخلاقی از متون دینی و ادله لفظی» (بررسی چند چالش مهم در اصول لفظی فقه الاخلاق) اثر محمد عالم زاده نوری است که در پژوهشکده اخلاق و معنویت پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی تهیه و به همت نشر این پژوهشگاه در ۲۸۲ صفحه به چاپ دوم رسید.

اهتمام اصلی این اثر فهم روشمند گزاره های اخلاقی در متون دینی است. البته این بحث به سطح گزاره های خاص و موارد جزئی کشیده نمی شود و فهم یک آیه یا حدیث مشخص مد نظر نیست، بلکه امور عامی که در تفسیر گزاره های اخلاقی مصادیق پرشمار و کاربرد فراوان دارند، بحث و بررسی شده اند؛ بنابراین این نوشتار اصالتاً یک اثر

اصولی است که درصدد بیان برخی از «مباحث الفاظ فقه اخلاق» است.

این کتاب، به روش اصولیان در تدوین مباحث الفاظ و به صورت استقرایی، مسائل شایع و پرکاربرد را که در فهم مفاد آیات و مدلول روایات اخلاقی مؤثر است، کشف و بررسی کرده است تا از این رهگذر امکان استنباط روشمند آموزه های اخلاقی از منابع دین بیشتر فراهم آید.

ساختار اثر

این کتاب در ۷ فصل (فصل هفتم تا سیزدهم) تألیف شده است؛ فصل هفتم با عنوان «تنوع اسلوب بیان ارزش های اخلاقی» شامل بیان صریح در قالب اصلی، بیان شبه صریح، امر یا نهی و بیان وجوب یا حرمت بوده، اظهار شگفتی از یک عمل یا صفت، بیان خوشنودی یا ناخشنودی خدا و اولیای او و بیان افعال و صفات کمالی پروردگار را شرح داده و بیان سیره و عمل پیشوایان معصوم (ع) و الگوها، بیان آثار مطلوب یا تبعات نامطلوب و بیان مقتضیات ایمان، تقوا و بندگی و مقابلات آنها را بررسی می کند.

فصل هشتم با عنوان «ابهام در سور قضایای عام یا مطلق اخلاقی» جزئی شمردن قضیه، انصراف به فرد اکمل و حمل بر اقتضا، نه علیت تامه را تبیین کرده و تخصیص یا تعقید در مقام جمع و حمل بر مراتب تشکیکی معنا را به رشته تحریر درآورده است.

«مفاد تعلیل در گزاره اخلاقی معتل» عنوان نهمین فصل از کتاب حاضر است که در آن الفاظ تعلیل، انواع تعلیل (تعلیل در غیر گزاره اخلاقی، تعلیل در گزاره اخلاقی و شبه تعلیل در گزاره اخلاقی) و چرایی بیان تحلیل در قرآن و حدیث بررسی شده است.

فصل دهم با عنوان «نقل معنا و اختلاف نقل» به بیان عوامل نقل معنا، نقل معنا در قرآن و ادله نقلیه جواز نقل معنا پرداخته و ادله مخالف، دامنه نقل معنا و آثار نقل معنا در فهم حدیث و استنباط حکم اخلاقی (پدید آمدن آسیب های متعدد، گردآوری روایت مشابه و هم خانواده، توجه نکردن به احادیث مکرر و ممکن نبودن استناد به جزئیات معنا) را مورد تأکید قرار داده است.

نویسنده در فصل یازدهم به عنوان «مفاد اسلوب حصر (قصر)» به بررسی تعریف و اقسام حصر، ادوات و شیوه های حصر و راه حل ها (تهی ساختن از معنای حصر، دلالت بر کمال، کشف مصادیق مخفی و تصحیف یا نقل مضمون) می پردازد.

فصل دوازدهم با عنوان «مبالغه و گزاره آرایبی در گزاره های اخلاقی» به تبیین تعریف مبالغه، انواع مبالغه و چالش در استعمال مبالغه پرداخته، تفاوت مبالغه و دروغ، قرض و فایده مبالغه و مبالغه در قرآن و حدیث را تشریح کرده و شیوه های مبالغه (مبالغه صرفی، پی در پی آوردن صفات و ادعای نقش آفرینی ویژه و استثنایی) و موارد مبالغه (مبالغه در بیان کمیت، مبالغه در تعظیم و تجلیل و مبالغه در تحقیر نفس در برابر خدا) را به نگارش درآورده است.

«حجیت دلیل نقلی در اثبات گزاره اخلاقی» عنوان سیزدهمین و آخرین فصل از کتاب مذکور است که در آن اصل عدم اعتبار ظن،

مبانی در باب حجیت روایات و قرائن اطمینان بخش به خبر واحد یا قرائن افزایش دهنده احتمال معرفتی خبر واحد به رشته تحریر درآمده است.